

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการเขียนประโยคจากการสอนโดยใช้แผ่นภาพการ์ตูนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียบเรียงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.2 เกณฑ์การตัดสินเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.3 นิยามการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.4 นิยามทางการแพทย์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.5 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.6 หลักสูตรและการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.7 วิธีสื่อความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
  - 1.8 ลักษณะและข้อบกพร่องในการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนประโยค
  - 2.1 มาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 2.2 ความสำคัญของการเรียนเป็นคำกับการเขียน
  - 2.3 การเรียนการสอนในรูปประโยค
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน
  - 3.1 ความหมายของการ์ตูน
  - 3.2 ลักษณะของการ์ตูน
  - 3.3 ประเภทของการ์ตูน
  - 3.4 ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้
  - 4.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 4.2 ขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
  - 4.3 รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 4.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 4.5 คำนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :21) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึงหรือเด็กหูหนวกก็ได้ เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 100 , 1000 และ 2000 เฮอรัซท์ ในหูข้างดีกว่า เด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟังอาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ในหูข้างดีกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ 500 , 1000 และ 2000 เฮอรัซท์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยไปจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง

เดซิเบล เป็นหน่วยวัดความดังของเสียง เสียงที่ความดังมาก มีหน่วยเดซิเบลสูง เสียงที่มีความดังน้อย มีหน่วยเดซิเบลต่ำ เช่นเสียงกระซิบมีความดังประมาณ 10-20 เดซิเบล เสียงพูดที่ได้ยินชัด มีความดังประมาณ 60 เดซิเบล เสียงมอเตอร์ไซด์ขณะเร่งเครื่องอาจมีความดังถึง 110 เดซิเบล

ศรียา นิยมธรรม (2538 : 23) กล่าวว่า ผู้ที่สูญเสียการได้ยินหรือผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหมายถึงผู้ที่เริ่มได้ยินเสียงเกิน 25 เดซิเบล ขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีช่วงความกว้างมาก จึงมีการจัดแบ่งระดับการได้ยินออกเป็น 6 ระดับ คือ

1. ระดับปกติ	หมายความว่า	เริ่มได้ยินเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล
2. ระดับตึงเล็กน้อย		เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 26-40 เดซิเบล
3. ระดับตึงปานกลาง		เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 41-55 เดซิเบล
4. ระดับตึงมาก		เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 55-70 เดซิเบล
5. ระดับตึงรุนแรง		เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง 71-90 เดซิเบล
6. ระดับหูหนวก		เริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล

หรือไม่มีปฏิกิริยาใดๆ แม้จะมีเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่หูตึงไปจนถึงหูหนวก ซึ่งเด็กหูตึงเป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ในหูข้างเดียว วัตถุประสงค์โดยเสียงบริสุทธิ์ 500 , 1000 และ 2000 เฮอซท์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยไปจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง จะได้ยินบ้างเล็กน้อย เข้าใจคำพูดบ้างไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม ส่วนเด็กหูหนวกเป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัตถุประสงค์โดยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 100 , 1000 และ 2000 เฮอซท์ ในหูข้างเดียว เด็กไม่สามารถใช้ การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง ถึงแม้จะเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม ทำให้ไม่เข้าใจการพูดไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่

2. เกณฑ์การตัดสินเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เด็กที่จะได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ต้องมีคุณลักษณะดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 :21-22)

ก. เด็กหูหนวก ได้แก่เด็กที่

1. สูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด หรือ
2. สูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (หลังคลอด) หรือ
3. สูญเสียการได้ยินในหูข้างเดียว 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้
4. ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ หรือไม่มีพัฒนาการทางภาษาตัดเทียบกับเด็กปกติหากเด็กไม่ได้รับบริการการศึกษาพิเศษ

ข. เด็กหูตึง ได้แก่ เด็กที่

1. สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล (ISO) ในหูข้างใดข้างหนึ่งเป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด
2. สูญเสียการได้ยินในหูข้างใดข้างหนึ่ง 26-89 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (หลังคลอด) หรือ
3. สูญเสียการได้ยินในหูข้างใดข้างหนึ่ง 26-89 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้

3. นิยามการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 22-23 ; อ้างอิงมาจาก Davis and Silverman. 1970) ได้ให้นิยามของคนหูหนวกและคนหูตึงไว้ดังนี้

คนหูหนวก (a deaf person) ในทางการศึกษาหมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินในหูข้างที่ต่ำกว่า 90 เดซิเบล (ISO) หรือมากกว่า การสูญเสียดังกล่าวทำให้คนหูหนวกไม่เข้าใจการพูด ไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ คนหูตึง (a hard-of hearing person) ในทางการศึกษา หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินอยู่ระหว่าง 35-89 เดซิเบล (ISO) บุคคลดังกล่าวมีปัญหาในการฟังและเข้าใจการพูด แต่เข้าใจคำพูดบ้าง ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม แบ่งระดับการสูญเสียการได้ยินตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา 4 ระดับ คือ

ระดับ 1 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 35 ถึง 54 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้มักไม่ต้องการการศึกษาพิเศษ แต่ต้องการความช่วยเหลือในการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง

ระดับ 2 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 55 ถึง 69 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้ต้องการการศึกษาพิเศษบ้าง ต้องการความช่วยเหลือในด้านการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง การฝึกพูด ด้านภาษา และการแก้ไขการพูด

ระดับที่ 3 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 70 ถึง 89 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้ต้องการการศึกษาพิเศษ ต้องการความช่วยเหลือในด้านการได้ยิน การพูด ภาษา การแก้ไขการพูดและบริการพิเศษทางการศึกษา

ระดับ 4 สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบล หรือมากกว่า เด็กที่สูญเสียการได้ยินในระดับนี้ต้องการความช่วยเหลือ และบริการพิเศษทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กในระดับที่ 3

4. นิยามทางการแพทย์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 :23 ; อ้างอิงมาจาก Davis and Silverman. 1970) กล่าวว่าในวงการแพทย์โดยทั่วไปจัดระดับการสูญเสียการได้ยินไว้ 6 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 การได้ยินปกติ 0 – 25 เดซิเบล (ISO)

ระดับ 2 สูญเสียการได้ยินเล็กน้อย 26 – 40 เดซิเบล

ระดับ 3 สูญเสียการได้ยินปานกลาง 41 – 55 เดซิเบล

ระดับ 4 สูญเสียการได้ยินค่อนข้างมาก 56 – 70 เดซิเบล

ระดับ 5 สูญเสียการได้ยินมากกว่า 71 – 90 เดซิเบล

ระดับ 6 สูญเสียการได้ยินมากยิ่งขึ้น 91 เดซิเบล หรือ มากกว่า

ผู้ที่สูญเสียการได้ยินระดับ 2-5 เรียกว่า คนหูตึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินในระดับ 6 เรียกว่า คนหูหนวก

5. ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :76-77) ได้กล่าวถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีลักษณะดังนี้

1. การพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาทางการพูด เด็กอาจพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก เด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยอาจพูดได้ เด็กที่สูญเสียการได้ยินในระดับปานกลางสามารถพูดได้ แต่อาจไม่ชัด ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก อาจพูดไม่ได้เลยหากไม่ได้รับการสอนพูดในวัยเด็ก นอกจากนี้ การพูดขึ้นอยู่กับอายุของเด็ก เมื่อสูญเสียการได้ยินอีกด้วย หากเด็กสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด เด็กก็จะมีปัญหาในการพูดอย่างมาก แต่ถ้าเด็กสูญเสียการได้ยินหลังจากที่เด็กพูดได้แล้ว ปัญหาในการพูดจะน้อยกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด ปัญหาในการพูดของเด็กนอกจากจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการสูญเสียการได้ยินแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อเด็กสูญเสียการได้ยินอีกด้วย

2. ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยคที่ผิดหลักภาษา เป็นต้น ปัญหาทางภาษาของเด็กคล้ายคลึงกับปัญหาในการพูดนั่นคือ เด็กยิ่งสูญเสียการได้ยินมากเท่าใดยิ่งมีปัญหาในทางภาษามากขึ้นเท่านั้น

3. ความสามารถทางสติปัญญา ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจคิดว่าเด็กประเภทนี้มีสติปัญญาต่ำ ความจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น ท่านอาจคิดว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีสติปัญญาต่ำ เพราะว่าท่านไม่อาจสื่อสารกับเขาได้ หากท่านสามารถสื่อสารกับเขาได้เป็นอย่างดีแล้ว ท่านอาจเห็นว่าเขาเป็นคนฉลาดก็ได้ ความจริงแล้ว ระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่า มีการกระจายคล้ายเด็กปกติ บางคนอาจโง่ บางคนอาจฉลาด บางคนฉลาดถึงขั้นเป็นอัจฉริยะก็มี จึงอาจสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ใช่เด็กโง่ทุกคน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันเหมาะที่จะนำมาใช้กับเด็กปกติมากกว่า วิธีการบางอย่างจึงไม่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

5. การปรับตัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจมีปัญหาในการปรับตัว สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น หากเด็กสามารถสื่อสารได้ดี ปัญหาทางอารมณ์อาจลดลงทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้แต่ถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี เด็กอาจเกิดความคับข้องใจซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติบางคนเสียอีก

วารี ธีระจิตร (2545 : 47) ได้กล่าวถึงปัญหาของเด็กหูหนวกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาทางภาษามาก เพราะขาดการสื่อความหมายด้านการพูด ต้องใช้มือแทนภาษาพูด เวลาพูดเสียงจะเพี้ยนทำให้ติดต่อกับบุคคลอื่นได้น้อย คนหูหนวกมักเขียนหนังสือผิด เขียนกลับคำ รู้คำศัพท์น้อย การใช้ภาษาเขียนผิดพลาด

2. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านอารมณ์ เพราะสาเหตุของภาษาทำให้การสื่อความเข้าใจเป็นไปได้ยากลำบาก ถ้าหากไปอยู่ในสังคมที่ไม่เป็นที่ยอมรับแล้วก็จะเพิ่มปัญหามากขึ้น ทำให้เด็กสุขภาพจิตเสื่อม มีปมด้อย ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ได้เช่น โกรธง่าย เอาแต่ใจตัวเอง ขี้ระแวง ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีความหนักแน่นอดทนต่อการทำงาน หนึ่งงานหนัก เป็นต้น

3. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านครอบครัว หากครอบครัวของเด็กหูหนวกไม่ยอมรับ เด็กขาดความรักความเข้าใจ ขาดความอบอุ่นทางใจ มีความทุกข์เพราะความน้อยเนื้อต่ำใจแล้วย่อมก่อให้เกิดปัญหาฝังรากลึกจิตใจของเด็กมาก เพราะจะระบายกับใครไม่ได้

เนื่องจากความบกพร่องการสื่อความหมายทางการพูด

4. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านสังคม ถ้าหากอยู่ในสังคมที่ไม่ยอมรับรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความเข้าใจ มักถูกกีดกัน แกล้ง ต้อเลียน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กหูหนวกเกิดความคับข้องใจ น้อยเนื้อต่ำใจ และบางครั้งอาจตกเป็นเครื่องมือของมิชฌาชีพ กลายเป็นอาชญากร บางรายก็ถูกล่อลวงให้ค้าประเวณี ติดยาเสพติด และนักการพนัน เป็นต้น

5. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านความมืด เพราะเด็กหูหนวกจะใช้สายตาแทนการฟังเสียงต่าง ๆ ถ้าขาดแสงสว่างก็ขาดการมองเห็น จะไม่สามารถสื่อความหมายได้

6. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านการประกอบอาชีพ บุคคลที่หูหนวกจะเสียสิทธิในการประกอบอาชีพไปเท่าเทียมกับเด็กปกติ

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีปัญหาทางการพูด ปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยคที่ผิดหลักภาษา มีความสามารถทางสติปัญญาเท่ากับคนปกติ ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาในการปรับตัว สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น มีปัญหาด้านอารมณ์และสังคม มีปัญหาด้านความมืด เพราะเด็กหูหนวกจะใช้สายตาแทนการฟังเสียง และมีปัญหาด้านการประกอบอาชีพ

6. หลักสูตรและการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น มีหลักการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในต่างประเทศของนักการศึกษา ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 :25) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรครอบคลุมไปถึงการฝึกฟัง การฝึกสายตา การฝึกทักษะทางการพูด การฝึกทักษะทางภาษา การฝึกทักษะดังกล่าวควรกระทำเป็นขั้นตอนตามลำดับยากง่าย ส่วนเนื้อหาวิชา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ควรครอบคลุมเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่วิธีสอน ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์จำเป็นอาจแตกต่างออกไป หรือเพิ่มเติมจากที่มีใช้สำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็กประเภทนี้ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กหูตึง ควรมีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาของเด็กหูหนวก การจัดบริการทางการศึกษาแก่เด็กหูตึงนั้น ควรมุ่งเตรียมเด็กให้มีความพร้อมเพื่อการเรียนร่วมหรือเด็กที่เรียนร่วมอยู่แล้ว ก็ควรได้รับการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจาก

การเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นหลักสูตรจึงควรเน้นการฝึกฟัง การแก้ไขการพูด การอ่านคำพูด การฝึกภาษา และการเรียนวิชาอื่น ๆ ควบคู่กันไป

สำหรับเด็กหูหนวก กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเป็นผู้กำหนดวิธีการสื่อสารว่าจะใช้ภาษามืออย่างเดียว หรือจะใช้วิธีการสื่อสารรวม (total communication) ในขณะเดียวกัน เด็กทุกคนควรมีโอกาสเรียนรู้และฝึกพูด เด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหูตึงหรือหูหนวกควรมีเครื่องช่วยฟังและได้รับการฝึกพูด การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการพูดโดยใช้เครื่องมือทางโสต-สัมผัสวิทยา

วารี ธีระจิตร (วารี ธีระจิตร 2545 : 50-57 ; อ้างอิงมาจาก Robert & Sanderson : 1972 : ไม่มีเลขหน้า) ได้จัดประเภทวิธีสอนเด็กหูหนวก ดังนี้

1. วิธีสอนพูด (Oral Method) ยึดหลักที่ให้ผู้สอนพูดกับเด็กให้มากที่สุด ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพูดได้แก่ การดู คือ โดยการอ่านจากริมฝีปากของผู้พูด
2. วิธีสอนแบบรวม (Combined Method) หมายถึง วิธีสอนที่ใช้การพูด ภาษามือ การอ่านริมฝีปาก การใช้เครื่องช่วยฟัง และการเขียนกระดานดำประกอบกันไป ในขณะการสอน
3. การใช้วิธีสอนต่างวิธีพร้อมกันสลับกันไป (Simultaneous Method) คือ การใช้การพูด มือสะกด หรือภาษามือ การใช้เครื่องช่วยฟังและการเขียนกระดานดำ
4. วิธีสอนแบบรวมหลายวิธี (Combined System) คือ การสอนที่ใช้การสอนพูด การใช้เครื่องช่วยฟัง ภาษามือ การสะกดด้วยนิ้วมือและการเขียนกระดานดำโดยใช้ การสอนพูดสลับกับการสอนด้วยภาษามือ สะกดนิ้วมือ และการเขียนกระดานดำ
5. วิธีสอนแบบระบบรวม (Total Communication) คือ การสอนฝึกการฟัง (Auditory Training) ฝึกการอ่านคำพูด (Speech Reading) ฝึกการอ่าน (Reading) ฝึกการเขียน (Writing) ภาษามือ (Sign Language) การสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) และการสังเกต ท่าทาง (Gesture) วิธีสอนนี้เป็นวิธีสอนโดยการรวมเอาวิธีการติดต่อสื่อความหมายทุกประเภท เข้ามารวมไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งนับว่าเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดในปัจจุบันนี้ที่จะช่วย เพิ่มพูนความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนหูหนวกกับบุคคลอื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า หลักสูตรและการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ครูจะต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก ระดับการได้ยิน หลักสูตร การวัดผลประเมินผล การจัดชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

7. วิธีสื่อความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 34-37) ได้กล่าวถึงวิธีสื่อความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการสื่อความหมายไม่ว่าจะเป็นการสื่อความหมายระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องด้วยกันเอง หรือการสื่อความหมายกับระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับคนปกติ จึงมีผู้คิดค้นวิธีการสื่อความหมายขึ้น เพื่อให้เด็กประเภทนี้สามารถสื่อสารได้ วิธีสื่อสารที่ใช้กันอยู่แพร่หลายมีดังนี้

1. การพูด (speech) ใช้ได้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่มากนัก เหมาะสำหรับเด็กหูตึงเล็กน้อยไปถึงหูตึงปานกลาง หากเด็กหูตึงมากหรือหูหนวกจะใช้วิธีสื่อสารด้วยการพูดไม่ได้ผล
2. ภาษามือ (sign language) เหมาะสำหรับเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวก เด็กเหล่านี้ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ด้วยการพูด จึงควรใช้ภาษามือแทน ผู้ที่จะเข้าใจภาษามือได้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ
3. การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ (finger spelling) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก ทำมือแต่ละท่ามีความหมายเท่ากับตัวอักษร 1 ตัว ในภาษาไทย ตั้งแต่ ก ถึง ฮ เมื่อต้องการจะสะกดคำ หรือประสมอักษร “ผู้พูด” ก็จะแสดงท่ามือของตัวอักษรเหล่านั้นติดต่อกันจนจบคำที่ไม่มีในภาษามือเท่านั้น เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่ เป็นต้น
4. การอ่านริมฝีปาก (lipreading) หมายถึงการที่ “ผู้ฟัง” พยายามเดาคำพูดโดยการสังเกตจากลักษณะการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้พูด เพื่อให้เข้าใจความหมายตรงกันในเรื่องที่ผู้พูดกล่าวถึง ในบางครั้งอาจต้องสังเกตลักษณะสีหน้าท่าทาง ตลอดจนการเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวของผู้พูดด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำพูดได้ดียิ่งขึ้น การสังเกตการเคลื่อนไหวของผู้พูดในลักษณะนี้ (ประกอบกับการสังเกตการเคลื่อนไหวของริมฝีปาก) เรียกว่า การอ่านคำพูด (speechreading)
5. ทำแนะคำพูด (cued speech) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยผู้พูดจะแสดงท่ามือในลักษณะต่าง ๆ ประกอบคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของการพูดได้ดียิ่งขึ้น ท่ามือที่ใช้ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ แต่ละท่ามีความหมายเฉพาะ

และผู้พูดจะวางมือไว้ในระดับต่ำกว่าคางเล็กน้อย ไม่วางมือไว้ในตำแหน่งอื่น ๆ และใช้มือเพียงข้างเดียว

6. การสื่อสารรวม (total communication) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยใช้วิธีสื่อสารหลายวิธีรวมกันกับการพูด หรือใช้วิธีพูดร่วมกับภาษามือและภาษาท่าทางอื่น ๆ ซึ่งผู้พูดจะพูด และใช้ภาษามือไปพร้อมกับการพูดและในขณะเดียวกันก็อาจแสดงความรู้สึกออกทางสีหน้าและใช้ท่าทางอื่น ๆ ประกอบ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากการพูด การใช้ภาษามือ การแสดงท่าทางประกอบแล้ว การสื่อสารก็อาจใช้วิธีอ่านริมฝีปาก ทำเนาะคำพูด การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ การอ่าน การเขียน หรือวิธีอื่น ๆ ก็ได้ การใช้วิธีสื่อสารรวมกันตั้งแต่สองวิธีขึ้นไป เรียกว่า การสื่อสารรวม

8. ลักษณะและข้อบกพร่องในการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและข้อบกพร่องของการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้งในและต่างประเทศได้มีผู้ทำการศึกษา ดังนี้

เฮดอน (Haydon. 1987 : 1765) ได้ศึกษาภาษาเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับประถมศึกษาที่เรียนกับเด็กปกติ พบว่า พัฒนาการด้านการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นไปอย่างเชื่องช้า ต้องใช้ทักษะทางด้านสายตาสัมผัส (การฟังที่เหลืออยู่) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า วิธีการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา และประสบการณ์เดิมอีกด้วย

ลักเนอร์ (Luckner. 1996 : 1) ได้ศึกษาการประเมินภาษาเขียนและการช่วยเหลือแรกเริ่มของเด็กหูหนวก สรุปได้ว่าภาษาเขียนของเด็กหูหนวกเป็นขบวนการที่ซับซ้อน การเขียนจะมีผลสำเร็จได้จะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี การแนะนำที่ถูกต้อง และกลวิธีต่าง ๆ จุดประสงค์การใช้ภาษาเขียนหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อพัฒนาและการประเมินการเขียนมีหลายรูปแบบหลายมุมมองที่แยกแยะในเรื่องการเรียนการสอนของเด็กหูหนวก

อิตาโน (Itano. 1996 : 3) ได้ศึกษาการทดสอบทักษะการเขียนของเด็กหูหนวกและเด็กที่มีการได้ยินปกติ สรุปได้ว่า ตั้งแต่ปี 1970 ที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าปัจจุบันมีวิธีการใหม่ ๆ ที่ใช้เกณฑ์การเรียนมาเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องไวยากรณ์ ความเข้าใจ การอ่าน ซึ่งนำมาใช้กับเด็กหูหนวกโดยที่ไม่มีภาวะวิเคราะห้ไปที่เด็กหูหนวกแต่ละคน จึงทำให้การศึกษาเด็กหูหนวก

ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือยังเหมือนเดิม แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์การอ่านและภาษา
การเขียนของเด็กอนุหนวกไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง และยังพบกับเด็กที่ได้ยินปกติด้วย

จูไรรัตน์ มาประสพ (2547 : 15-17) กล่าวว่า การเขียนตามความรู้สึกรของเด็ก
เด็กนั้น เป็นงานยากและซับซ้อนกว่าการอ่าน โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
การเขียนจัดเป็นขั้นพัฒนาการใช้ภาษาสูงสุด เด็กจะเรียนรู้คำตามลำดับ ดังนี้ คำนาม คำกริยา
คำคุณศัพท์ คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท และคำสรรพนาม การที่เด็กเขียนคำนามได้ก่อนคำ
ประเภทอื่น เพราะคำนามเป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งของซึ่งสามารถจับถือได้ ส่วนมากเป็นคำที่
เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือเกี่ยวกับกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความพอใจและ
เป็นชนิดของคำที่ใช้มากที่สุดทั้งในเด็กปกติและเด็กอนุหนวก ชนิดของคำที่ง่ายต่อความเข้าใจ
และง่ายต่อการเขียนของเด็กอนุหนวกคือ คำนามและคำกริยา เพราะชนิดของคำดังกล่าว
สามารถแสดงให้เห็นเป็นรูปภาพ หรือกริยาท่าทางได้

สรุปได้ว่า ลักษณะและข้อบกพร่องของการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินจะใช้คำง่าย ๆ ในการเขียนประโยค ใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนคำซ้ำๆ กันและมักจะ
เขียนเรียงผิดหลักไวยากรณ์ การเขียนเป็นไปอย่างเชื่องช้า ต้องใช้ทักษะทางด้านสายตาสัมผัส
นอกจากนี้ยังพบอีกว่า วิธีการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและประสบการณ์เดิมอีกด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนประโยคภาษาไทย

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2544 : 12)
ได้ กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีรายละเอียด ดังนี้
สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้
ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ
ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน
การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.1 สาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 เรื่อง การเขียน ดังนี้ (โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น, 2548 : 64-65)

1. การเขียนเรียงความ ข้อความ การเขียนเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และเรื่องราวจากจินตนาการ
2. การเขียนจดหมายกิจธุระ บันทึกประจำวัน บันทึกข้อมูลความรู้จากการอ่าน การเขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน การเขียนรายงาน การกรอกรายการต่าง ๆ ได้เหมาะสมแก่โอกาสและจุดประสงค์
3. การใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนโดยการเตรียมการเขียน การกำหนดรูปแบบโครงเรื่อง เนื้อหา การใช้แผนภาพความคิด
4. การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกข้อมูล การรายงานความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกต
5. การเขียนสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์
6. การใช้เลขไทย

7. มารยาทการเขียน โดยใช้คำสุภาพ รับผิดชอบในสิ่งที่เขียนและอ้างอิงแหล่งที่มา

8. การปลูกฝังนิสัยรักการเขียนโดยการจดบันทึก จากการศึกษาจากประสบการณ์ และเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ

1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(โรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น, 2548 : 64-65)

1. เขียนคำ ประโยค ข้อความ เรื่องสั้นจากภาพตามจินตนาการ คำคล้องจอง การคัดลายมือและการเขียนตามคำบอก

2. เขียนเรียงความ จดหมาย ข้อความ รายงานได้ตามรูปแบบการเขียน

3. ใช้ทักษะการเขียน จดบันทึกประจำวัน บันทึกข้อมูลความรู้ประสบการณ์ ได้ตรงตามจุดประสงค์และการใช้เลขไทยอย่างสร้างสรรค์

4. ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนด้วยวิธีการใช้แผนภาพความคิดและเขียนสื่อสาร ได้ตรงตามจุดประสงค์

สรุปได้ว่า มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 2 เรื่องการเขียน มีสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเขียนคำ ประโยค ข้อความ เรื่องราวจากภาพตามจินตนาการ การคัดลายมือ การเขียนตามคำบอก เขียนเรียงความ จดหมาย ข้อความ รายงานได้ตามรูปแบบการเขียน ใช้ทักษะการเขียน จดบันทึกประจำวันบันทึกข้อมูล การใช้เลขไทยอย่างสร้างสรรค์ การเขียนประโยคเพื่อการสื่อสาร การเขียนจดหมายและการเขียนบรรยายภาพ

2. ความสำคัญของการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2539 : 140-141) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและประสบการณ์ของคนออกเสนอผู้อ่าน

2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งตนเองมีประสบการณ์ที่ผ่านมา

3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา

4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น การถ่ายทอดจากสมัยหนึ่ง ไปสู่อีกสมัยหนึ่งหรือจากชาติหนึ่ง ไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่าง ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ความสามารถของผู้เขียนได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกรักนึกคิด
10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้สึกรักไปยังผู้อ่าน เป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในชีวิตประจำวันของคน เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากสมัยหนึ่ง ไปสู่อีกสมัยหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ จากสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่าน

3. การเรียนรู้เกี่ยวกับคำ การเขียนคำและการเขียนประโยค

3.1. ความสำคัญของการเรียนเป็นคำกับการเขียน

จูไรรัตน์ มาประสพ (2547 : 9) กล่าวว่า iva การเรียนรู้คำของเด็กเริ่มต้นจากการฟังคำต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันเด็กจะเรียนรู้ความหมายของคำจากสถานการณ์เดิมก็สามารถนำคำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง การที่เด็กนำคำไปใช้ได้ถูกต้องเนื่องจากเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำและคำศัพท์เป็นพื้นฐาน นอกจากนี้เด็กจะเรียนรู้คำที่มีประโยชน์ต่อตัวเอง และสามารถเข้าใจได้ก่อน คือคำที่เป็นรูปธรรม เช่น ของจริง รูปภาพ ซึ่งจะกระตุ้นให้เด็กจดจำคำได้อย่างแม่นยำและคงทน

ในทำนองเดียวกับผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาต่างประเทศก็ต้องเรียนรู้คำศัพท์มากพอสมควรจึงจะจับใจความได้ อาจเข้าใจภาษาก่อนแล้วจึงพูดได้ เด็กเรียนรู้ความหมายของคำจากประสบการณ์ท่าทาง การแสดงออกถึงความรู้สึกของเสียงพูดการเรียนรู้คำศัพท์ และความหมายของคำระหว่างเสียงกับสิ่งของทำให้เกิดความเข้าใจในคำต่างๆ มากยิ่งขึ้น จำนวนคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ในวัยต่าง ๆ มักจะขึ้นอยู่กับสติปัญญาความเฉลียวฉลาดของเด็กและโอกาสของเด็กจะได้เรียนรู้ซึ่งไม่เพียงแต่จะเพิ่มจำนวนคำ แต่ยังเรียนรู้ความหมายของคำนั้น ๆ อย่างกว้างขวาง เด็กเรียนรู้คำศัพท์ช้าในช่วงสองปีแรกหลังจากนั้นในระยะก่อนเข้าเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและรวดเร็วมากขึ้นหลังจากเด็กเข้าเรียนแล้ว เนื่องจากได้รับประสบการณ์เพิ่มจากสภาพแวดล้อมโดยตรงจากครูและเพื่อน ๆ

วนิดา สุกรโยธิน (2539 : 8) กล่าวว่า การแสดงออกโดยการเขียนเป็นการสื่อความหมายของการพูด การคิด การจัดรวบรวมความคิดต่าง ๆ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ คือตัวอักษรในรูปคำ ประโยคหรือข้อความสั้นๆ ที่สะดวก เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การเรียนรู้คำโยงไปสู่ทักษะการเขียนนั้นมีความสัมพันธ์กัน และจะประสบความสำเร็จในการเรียนขึ้นอยู่กับการสอนของครู

เสาวนีย์ สีขันธ์ชาติ (2534 : 232) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อสารความรู้ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จินตนาการ อารมณ์ และความคิดเห็นระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

แบรดฟีลด์และสจ๊วต (Bradfield and Stewart. 1975 : 244) กล่าวว่า การจัดลำดับความยากง่ายของคำนั้น ใช้การจัดเรียงลำดับจากคำที่นักเรียนเขียน สะกดคำได้ถูกต้องมากไปจนถึงคำที่นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องน้อย โดยไม่ต้องใช้วิธีทางสถิติ

มอร์โรว์ (Morrow. 1993 : 239 ; citing Vygotsky. 1978 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้นเด็กต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจใช้และสร้างสัญลักษณ์ขึ้น นั่นคือการสื่อภาษาโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งก็คือการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะพูดหรือใช้กริยาท่าทางหรือใช้สัญลักษณ์หรือการวาดรูป จนกระทั่งพัฒนามาเป็นการเขียนและการอ่าน

แมคคริมอน (Macrimon. 1978 : 3) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสื่อความคิดความรู้สึก ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

สุทธิวงษ์ พงศ์ไพบูลย์ (2522 : 5-6) กล่าวถึง การพัฒนาทักษะการเขียนของเด็กในระดับประถมศึกษานั้นสิ่งสำคัญที่สุดได้แก่ วิธีสอนของครูเพราะวิธีสอนเป็นการฝึกฝนทักษะโดยตรง ดังนั้นครูจึงควรคำนึงถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร วุฒิภาวะของนักเรียน สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และการประเมินผล

2. การสอนให้เข้าใจความหมายของคำและประโยค นอกจากใช้วิธีนำของจริง ของจำลองและภาพมาสอนให้เข้าใจแล้ว อาจใช้วิธีสร้างสถานการณ์ให้เด็กเกิดแนวคิดและเข้าใจความหมายด้วยตนเอง

3. การสร้างบรรยากาศในการสอนเขียนนักเรียนจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เด็กจะเขียนได้ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ทำให้รู้สึกสบายใจอบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง มีอิสระมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนและครู

4. การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนแต่ละครั้งให้ชัดเจน ให้เด็กทราบจุดมุ่งหมายนั้น ด้วยเพราะกิจกรรมภาษาไทยเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสอนแต่ละครั้งนอกจากจะเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งก็ควรจะได้มีการสัมพันธ์กับทักษะอื่นๆ ด้วย

5. กิจกรรมที่นักเรียนฝึก ควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์มาก่อน จึงจะสามารถเขียนได้ดี เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการเขียนประโยคต่าง ๆ ที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ของตน

6. วิธีฝึกทักษะการเขียนเด็กจะมีทักษะการเขียนได้ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องตลอดเวลา นอกจากนี้ต้องวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้น โดยฝึกจากสิ่งที้ง่ายไปกลั้ตัวเด็กแล้วค่อยๆ เพิ่มทีละน้อยตามลำดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน

7. การใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ ครูควรจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมทำให้เด็กเกิดความประทับใจ เช่น ครูนำของจริง ภาพ จะช่วยให้เด็กเขียนประโยคได้ง่ายกว่าการใช้สัญลักษณ์

8. การทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเสริมแรงด้วยวิธีการต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้เด็กมีกำลังใจในการฝึกทักษะ

สรุปได้ว่า การเรียนเป็นคำกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันมาก เด็กต้องมีความเข้าใจความหมายของคำเป็นพื้นฐานซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ด้วยการฟัง การพูด และการอ่าน แล้วนำที่ได้มาเรียบเรียงในการเขียนเป็นประโยค ซึ่งทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครู การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเด็กด้วย

3.2 การเขียนประโยค

วนิดา ศุกรโยธิน (2539 : 20) กล่าวว่า การนำคำในภาษาไทยมาเรียงให้เป็นประโยค หรือการผูกเป็นประโยคนั้นค่อนข้างจะแน่นอน หากการเรียงลำดับผิดไปประโยคจะเปลี่ยนความหมายหรืออาจผิดไวยากรณ์ได้” และนักภาษาศาสตร์กล่าวว่า ภาษาในโลกนี้ประกอบด้วย ประธาน กริยาและกรรม ส่วนภาษาไทยนั้นมีลักษณะของภาษาที่เรียงแบบประธาน กริยาและกรรม ถ้าผู้พูดต้องการเลือกคำใดเป็นจุดเริ่มต้นของความคิดก็จะเลือกคำนั้นไว้เป็นต้นประโยค ส่วนคำใดเป็นเรื่องใหม่ซึ่งผู้พูดต้องการเล่าแก่ผู้ฟัง ผู้พูดก็จะกล่าวถึงท้ายสุด

สราญ บุญญานุสนธิ์ และคนอื่น ๆ (2535 : 13) กล่าวว่า iva การเขียนประโยคเป็นการเขียนด้วยความเข้าใจเด็กจะใช้ทักษะความรู้และความสามารถสูงกว่าการเขียนตามแบบการเขียนประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ เป็นการสื่อความหมายได้เพียงจุดเล็ก ๆ จุดใดจุดหนึ่ง การเขียนด้วยความเข้าใจเริ่มในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการปูพื้นฐานไปสู่การเขียนอย่างมีจุดประสงค์ การเขียนประโยคของนักเรียนแต่ละระดับชั้นนั้น นักเรียนจะมีความสามารถในการเขียนประโยคไม่เท่ากัน โดยที่นักเรียนซึ่งอยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่าจะเขียนประโยคได้สมบูรณ์กว่า และมีจำนวนคำในประโยคมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า

จุไรรัตน์ มาประสพ (จุไรรัตน์ มาประสพ. 2547 : 13 ; อ้างอิงมาจากกรมวิชาการ. 2524 : 21-22) กล่าวว่า ตามหลักสูตรประถมศึกษาการสอนภาษาไทยเกี่ยวกับทักษะการสอนเขียนประโยค ดังนี้

1. กำหนดคำให้ผูกประโยค
2. การผูกประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ
3. การเติมคำในช่องว่างของประโยค
4. การใช้คำขยายคำบางคำในประโยค
5. การผูกประโยคตอบคำถามตามเนื้อเรื่องในบทเรียน
6. การผูกประโยคบรรยายภาพ

7. การเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ โดยให้เนื้อความของประโยคที่เรียงลำดับใหม่ยังมีเนื้อความเหมือนเดิม
8. การเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ให้เนื้อความของประโยคเปลี่ยนไป
9. ลักษณะของการผูกประโยคที่ดี
10. หลักในการผูกประโยค

วรรณ แก้วแพรง (2526 : 82-83) กล่าวถึง ลำดับชั้นในการสอนเขียนประโยค ดังนี้

1. ต้องพิจารณากำหนดเนื้อหาที่จะสอนไว้เป็นการล่วงหน้าว่าเนื้อหาใดจะสอนตามลำดับก่อนหลังอย่างไร เมื่อถึงเวลาสอนก็สอนเนื้อหานั้น ๆ ไปตามลำดับตามที่กำหนดให้
  2. ลำดับชั้นในการสอนมีความจำเป็นมากหากไม่สอนไปตามลำดับของความยากง่ายในลักษณะที่เนื้อหาที่สอนก่อนเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เนื้อหาต่อไปแล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยาก
  3. ลำดับชั้นในการสอนที่กล่าวมา จะต้องสอนสิ่งที่ยังไปหาสิ่งที่ยากกว่า หรือจากสิ่งที่นักเรียนประสบความสำเร็จอยู่บ้างแล้วไปหาสิ่งที่นักเรียนมีประสบความสำเร็จน้อย
  4. ในการสอนเนื้อหาหนึ่ง ๆ เช่น การสอนการเขียนประโยคโดยประหยัดคำการเรียงลำดับคำให้ถูกที่ บางเนื้อหาที่ไม่มีลำดับชั้นในการสอน แต่บางเนื้อหา ลำดับชั้นในการสอนมีความจำเป็นมาก หากไม่สอนตามลำดับชั้นแล้วการเรียนรู้จะเกิดได้ยาก
  5. ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจหลายประการ เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับประโยค ความรู้เดิมของนักเรียน ความรู้ความสามารถที่นักเรียนต้องใช้ในการเรียนเนื้อหานั้น ๆ
  6. เมื่อผู้สอนกำหนดว่าจะลำดับชั้นการสอนอย่างไร จะสอนอะไรก่อนอะไรหลังแล้ว ผู้สอนต้องนึกและคิดไว้ล่วงหน้าว่า ในการสอนขั้นนั้น ๆ มีเนื้อหาย่อยอะไรบ้างที่ต้องสอน มีลำดับชั้นตอนการสอนอย่างไร จะใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง
- สรุปได้ว่า วิธีการสอนเขียนประโยคนั้นครูจะต้องพิจารณาถึงเนื้อหา ลำดับชั้นที่จะสอน การสอนจากสิ่งที่ยังไปหาสิ่งที่ยาก และความรู้เดิมของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเขียนประโยคได้ถูกต้องและเขียนสื่อสารกับผู้อื่นได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

1. ความหมายของการ์ตูน

วิลเลียม (Williams.1972 : 728) กล่าวถึง การ์ตูน (Cartoon) ว่ามาจากคำในภาษาอิตาเลียนว่าคาโตน (Carton) และจากภาษาละตินว่า Carta มีความหมายว่า กระดาษ (paper) ตามความหมายที่เข้าใจกันคือการเขียนภาพ ลงบนกระดาษหนาหนัก ซึ่งในสมัยแรกเป็นเพียงการออกแบบเพื่อนำมาเขียนภาพประดับกระจกและลายกระเบื้องเคลือบสี (Mosaic)

เจ็จันท์ กัลยา (เจ็จันท์ กัลยา. 2533 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Mayer. 1965 : 63) ได้ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูนหมายถึง ภาพวาดบนกระดาษแข็ง บนกำแพง ผ้าม่าน กระจกสี หน้าต่าง โปสเตอร์บนหินอ่อนและงานศิลปะอื่น ๆ ที่ต้องใช้ความประณีตและความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นภาพวาดที่ก่อให้เกิดอารมณ์ขัน หรือเสียดสี เป็นภาพวาดง่าย ๆ ที่ให้ความบันเทิง วิพากษ์การเมืองหรือสังคม

เอ็นไซโคลปีเดีย อเมริกา (The Encyclopedia Americana International. 1974 : 728) ได้ให้ความหมายว่า การ์ตูนเป็นภาพวาดตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของบุคคล แนวความคิด เหตุการณ์ ซึ่งเป็นไปในทำนองล้อเลียน แสดงความหลักแหลมหรือมุขตลก อาจเป็นภาพเดี่ยวหรือหลายภาพก็ได้ โดยปกติทั่วไปการ์ตูนมักจะปรากฏตีพิมพ์ใหม่ ๆ เพื่อคนอ่านทั่วไปเป็นจำนวนมาก เป้าหมายของการ์ตูนเหล่านั้นเพื่อการเมือง สังคม หรือเกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ (2520 : 24-27) ได้ให้ความหมายว่า การ์ตูนเป็นทัศนวัสดุชนิดหนึ่งซึ่งจัดอยู่ในประเภทวัสดุลายเส้น (Graphic Material) โดยเป็นภาพวาดหรือชุดของภาพวาด ซึ่งแสดงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ การ์ตูนส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดเกินเลยจากชีวิตจริงและมีคำพูดประกอบภาพไม่มีรายละเอียดมากนักแต่จะเน้นบุคลิกของตัวการ์ตูน โดยเฉพาะส่วนตัว ซึ่งแสดงความรู้สึกออกมาทางใบหน้าบางครั้งก็มีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนคำพูด

ศักดิ์ชัย เกียรติจินทร์ (2534 : 9) ได้ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูนหมายถึงภาพวาดในลักษณะง่าย ๆ บิดเบี้ยวโย้เย้ในลักษณะไม่เหมือนภาพในโลกแห่งความจริง ซึ่งมีรูปร่างลักษณะที่เลียนธรรมชาติ เรขาคณิต หรือรูปร่างอิสระ ที่ลดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อความหมายแทนตัวหนังสือ เป็นผู้แสดงแทนในการพูด

หรือแสดงออกต่างๆ ทั้งเป็นภาพประกอบตกแต่งมุ่งให้เกิดความสวยงาม น่าขัน ล้อเลียน เสียดสีในทางการเมือง สังคม และใช้เป็นสื่อในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ประกอบการเล่าเรื่องในทางบันเทิงคดี และสารคดี

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 57-58) ได้กล่าวถึงความหมายของการ์ตูน ไว้ดังนี้ คำว่า “การ์ตูน” ในภาษาไทยนั้นเป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ต้นกำเนิดประวัติความเป็นมา ความหมายดั้งเดิมและลักษณะที่ผันแปรไปตามยุคสมัยต่าง ๆ ส่วนแล้วแต่อุบัติขึ้นในกลุ่มประเทศทางแถบซีกโลกตะวันตกและอเมริกาแทบทั้งสิ้น ดังนั้นในการให้ความหมายหรือคำนิยามของการ์ตูน จึงขอยกอ้างข้อความจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ เช่น Webster’s New Twentieth Century Dictionary, Encyclopedia Britanica และ Encyclopedia Americana สรุปความได้ว่า การ์ตูนมาจากคำว่า Cartoon ซึ่งต้นกำเนิดมาจากคำละตินว่า Charta และแตกแขนงออกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า Carton และภาษาอิตาลีว่า Cartone หมายถึง ภาพวาดบนกระดาษแข็งที่เป็นภาพล้อเลียนวาดอยู่ในกรอบ แสดงเหตุการณ์ที่เข้าใจง่าย ชัดเจน มีคำบรรยายสั้น ๆ ส่วนใหญ่ภาพจะแสดงความคิดเสียดสี เปรียบเปรย ล้อเลียน อากัปกริยาบางอย่างของบุคคล หรือเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรูสึกขำขันและคูมิชีวิตชีวาน่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีคำว่า Caricature ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกันคือ หมายถึง ภาพล้อบุคคลที่ทำให้เกิดความขำขัน โดยการขยายลักษณะบางอย่างให้ผิดเพี้ยนเกินความจริง ทำให้ผู้ดูเกิดอารมณ์ขัน หรือเกิดความสะเทือนใจ หรือเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นไปตามความคิดและความสามารถของนักเขียนการ์ตูนแต่ละบุคคล อาจจะพูดสั้น ๆ ได้ว่า การ์ตูนก็คือ ภาพวาดง่าย ๆ ซึ่งมักไม่เหมือนภาพธรรมดาทั่วไป อาจมีรูปร่างตามลักษณะธรรมชาติ ตามรูปทรงเรขาคณิต หรือรูปทรงอิสระ ใดๆก็ตามแต่ก็มีรูปร่างเกินเลย หรือลดรายละเอียดของภาพที่ไม่จำเป็นออกไปเสีย เพื่อจุดมุ่งหมายในการบรรยาย หรือการแสดงออก หรือมุ่งหวังให้เกิดความตลกขบขัน ล้อเลียน เสียดสี การเมืองและสังคม หรืออาจใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์หรือใช้ประกอบในการเล่าเรื่องทั้งบันเทิงคดีและสารคดี

สรุปความหมายของการ์ตูนได้ว่า การ์ตูน (Cartoon) หมายถึง ภาพวาดหรือรูปภาพ หรือสัญลักษณ์ที่เกิดจากการวาด เพื่อสื่อความหมาย เสนอความคิดเห็น ล้อเลียน สังคม ถ่ายทอดอารมณ์ ทำให้เกิดอารมณ์ตลกขบขัน หรือเพื่อให้เกิดความเข้าใจ สวยงาม น่าขัน ล้อเลียนเสียดสีในทางการเมือง สังคม และใช้เป็นสื่อในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์

2. ประเภทของภาพการ์ตูน

กินเดอร์ (Kinder. 1959 : 152) ได้จำแนกการ์ตูนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การ์ตูนธรรมดา (Cartoon) ได้แก่ ภาพวาดสัญลักษณ์หรือภาพล้อเลียน เสียดสีบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไป
2. การ์ตูนเรื่อง (Comic) หมายถึง การ์ตูนธรรมดาหลาย ๆ ภาพ ซึ่งจัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์กันต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องราวอย่างสมบูรณ์

กระทรวงศึกษาธิการและธนาคารกสิกรไทย (2524 : 1-2) ได้แบ่งการ์ตูนเป็น 5 ประเภท คือ

1. การ์ตูนบทบรรณาธิการ และการ์ตูนล้อเลียนการเมือง (Editorial Cartoons and Political Cartoons) เป็นการ์ตูนที่สืบเนื่องมาจากสาระสำคัญของบทบรรณาธิการหรือเหตุการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดเห็น มีคำอธิบายหรือไม่ก็ได้
2. การ์ตูนเรื่องราวและการ์ตูนช่องเดียว (Comic Strips and Panels) มีลักษณะเป็นตัวการ์ตูนที่ผู้วาดกำหนดบุคลิกให้ อาจเป็นการ์ตูนประเภทวันต่อวันหรือวันเดียวจบ คำพูดของตัวการ์ตูนจะอยู่ในวง (Balloons) ข้าง ๆ หัวผู้พูด
3. การ์ตูนตลก (Gag Cartoons) เน้นความตลกขบขันเป็นหลัก เป็นการ์ตูนช่องเดียวโดยมีคำบรรยายสั้น ๆ เป็นคำพูดของการ์ตูนนั้นหรืออาจจะไม่มีคำบรรยายเลย ให้ผู้อ่านตีความจากท่าทางของตัวการ์ตูนเอง
4. การ์ตูนภาพประกอบ (Illustrative Cartoons) ไม่ค่อยมีความหมายในตัวเอง มักประกอบกับแบบเรียนหรือโฆษณา เพื่อการสอนหรืออธิบาย
5. ภาพยนตร์การ์ตูน (Animated Cartoons) คือ การทำให้ภาพการ์ตูนมีชีวิตเคลื่อนไหวได้โดยการนำภาพการ์ตูนหลายๆ ภาพมาเรียงตามลำดับต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็วเป็นอากัปกริยาของตัวการ์ตูนบันทึกไว้บนแผ่นฟิล์มภาพยนตร์ ภาพยนตร์การ์ตูนขนาดสั้นจะต้องใช้ภาพวาดประมาณ 10,000 – 15,000 ภาพ และภาพยนตร์การ์ตูนขนาดยาวอาจต้องใช้ภาพวาดถึง 2 ล้านภาพ ใช้จักรกรนักร้อยคน

ศักดิ์ชัย เกียรติจินา (2534 : 58-59) ได้แบ่งภาพการ์ตูนออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การ์ตูนรูปสัตว์ เป็นภาพวาดสัตว์ต่าง ๆ แต่บุคลิกและลักษณะท่าทางเหมือนคน เช่น การ์ตูนของวอลท์ดิสนีย์

2. การ์ตูนแบบยุโรป คือภาพวาดที่พยายามวาดรูปสัตว์ให้เหมือนคนและคนให้เหมือนสัตว์
3. การ์ตูนสมัยใหม่ คือภาพวาดที่เขียนให้ดูวิกลจริตออกไป ดูไม่ออกว่าเป็นภาพคนหรือภาพสัตว์ แต่ผู้รู้ว่าเป็นภาพการ์ตูน
4. การ์ตูนแบบอเมริกา คือ ภาพวาดการ์ตูนสัตว์ที่ใส่บุคลิก อุปนิสัย ท่าทาง และพฤติกรรมของคนจริงๆ เข้าไป จนคนดูยอมรับ โดยเฉพาะตัวพระเอกและนางเอก เช่น เรื่องทรามวีกับอ้ายต๊อบ
5. การ์ตูนเรื่องยาวประเภทผจญภัย ซึ่งวาดคล้ายคนจริง แต่ไม่เหมือนคนจริงมาก มีเรื่องราว มีคำบรรยาย

3. ลักษณะภาพการ์ตูน

ศักดิ์ชัย เกียรติจินา (2534 : 10) กล่าวถึงลักษณะภาพการ์ตูน ดังนี้

1. ภาพเขียนแบบธรรมชาติ (Natural Cartoon) แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะย่อย คือ
  - 1.1 การ์ตูนรูปสัตว์ รูปสัตว์นี้ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ
    - 1.1.1 การ์ตูนรูปสัตว์ที่กระทำทางเหมือนสัตว์จริง หมายถึง รูปสัตว์ที่เขียนเลียนแบบธรรมชาติ อาจจะมีลักษณะเหมือนจริงหรือลดตัดทอนให้ผิดแปลกไปอย่างภาพการ์ตูน แต่กระทำทางยังคงเป็นสัตว์ประเภทนั้น ๆ
    - 1.1.2 การ์ตูนรูปสัตว์ท่าทางคน หมายถึง รูปสัตว์ต่าง ๆ ที่เขียนเลียนแบบธรรมชาติ แต่มีกริยาท่าทางการแต่งตัวเลียนแบบท่าทางการแต่งตัวเลียนแบบคน เช่น มิกกี้เมาส์ โดนัลด์ดั๊ก กูฟฟี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการ์ตูนของวอลท์ ดิสนีย์ หรือ โดเรมอน ของญี่ปุ่น
  - 1.2 การ์ตูนรูปคน ลักษณะการเขียนจะเลียนแบบคนจริง หรือลดทอนจากของจริงโดยเน้นเฉพาะลักษณะเด่น ๆ ของคนก็ได้
2. การ์ตูนภาพจิตร (Fine Cartoon) หมายถึงลักษณะการ์ตูนที่มีลวดลายการเขียนสวยงาม ในลักษณะจิตรศิลป์ การใช้เส้นตกแต่งลวดลายอย่างประณีตจิตรพิสดารจนอาจถือได้ว่าเป็นงานศิลปะที่มีค่า
3. การ์ตูนภาพกราฟฟิค (Graphic Cartoon) หมายถึง การ์ตูนที่มีลักษณะการเขียนภาพเหมือนงานออกแบบ รูปร่างการ์ตูนมักเป็นรูปร่างง่าย ๆ ทางเรขาคณิต เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงรี เป็นต้น การระบายสีมักเป็นสีเรียบ หรือไล่สีหน้าอ่อนจางเล็กน้อย มีขอบเขตของการลงสีแน่นอน รูปเส้นขอบชัดเจน

4. การ์ตูน 3 มิติ (Tree-Dimension Cartoon) หมายถึง การสร้างรูปการ์ตูนจากวัสดุง่าย ๆ เช่น ดิน น้ำมัน พลาสติก เพื่อให้เป็นรูปการ์ตูน 3 มิติก่อนแล้วจึงถ่ายเป็นภาพหรือภาพยนตร์การ์ตูน 2 มิติ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถ้าถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ยังสามารถใช้เทคนิคถ่ายทำให้นูนการ์ตูนนั้นเคลื่อนไหวได้ (Animation) เหมือนมีชีวิตจริง

บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร (2527 : 15) ได้กล่าวถึงลักษณะของการ์ตูนที่ดีไว้ดังนี้

1. ทำให้ผู้ดูเข้าใจความหมายตรงกับที่ผู้เขียนวางจุดมุ่งหมายไว้
2. เป็นภาพง่าย ๆ มีลักษณะเด่น ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก
3. มีจุดมุ่งหมายเดียวในภาพ
4. ถ้ามีคำบรรยายควรเป็นคำบรรยายสั้นๆ กระชับและช่วยให้ภาพเกิดความสมบูรณ์
5. ภาพที่เขียนออกมาควรมีลักษณะซ้ำซ้อนหรือสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าเป็นไปในทางเศร้า หดหู่ หรือพิการ เป็นต้น
6. การ์ตูนที่ดีควรให้แง่คิดและสร้างสรรค์ในทางที่ดี

เลरिक์ (Larrick.1964 : 90 – 92) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของการ์ตูนและสาเหตุที่ทำให้เด็กอ่านหนังสือการ์ตูน คือ

1. หนังสือการ์ตูนให้ความพึงพอใจสนองตอบความชอบความต้องการของเด็กในด้านการดำเนินพฤติกรรมและการผจญภัย
2. เหตุการณ์ในเรื่องดำเนินไปอย่างรวดเร็วแต่ละบทตอนสั้นกระชับ สร้างความพึงพอใจให้แก่เด็กได้เร็ว
3. อ่านง่ายอันที่จริงคนที่อ่านไม่คล่องก็สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้โดยการดูรูปภาพ
4. หาอ่านได้ทุกแห่งหน
5. ใคร ๆ ก็อ่านการ์ตูนกัน เด็ก ๆ ทั้งชายและหญิงต้องการยอมรับในกลุ่มเด็กที่ไม่อ่านการ์ตูนอาจรู้สึกว่าเขากำลังแยกตัวออกจากกลุ่ม
6. เด็กหลายคนไม่มีหนังสืออะไรจะอ่าน เลยหันไปหาหนังสือการ์ตูน

4. ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

เจือจันทร์ กัลยา (2533 :38) กล่าวว่า การ์ตูนเป็นภาพที่เด็กสนใจมากประเภทหนึ่ง การ์ตูนช่วยให้เด็กชอบอ่านและสนใจอ่านและช่วยให้เด็กใช้ความคิดที่จะเรียบเรียงเรื่องที่ เขาเห็นออกมาได้ดี เนื่องจากการ์ตูนสามารถถ่ายทอดความคิดจินตนาการออกมาเป็นภาพง่ายๆ แต่ช่วยให้คนมองเห็นความจริงมากที่สุดยิ่งกว่านั้นการ์ตูนยังให้ความเพลิดเพลินการแสดงออก ถึงอารมณ์ขัน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ครูที่มีประสิทธิภาพโดยทั่วไปถือว่า ภาพการ์ตูนเป็นอุปกรณ์ การสอนที่สมบูรณ์แบบอย่างหนึ่ง

สมหญิง กลั่นศิริ (2521 : 74) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียน การสอนไว้ มีดังนี้

1. การ์ตูนช่วยส่งเสริมการสอนของครู ช่วยให้บทเรียนน่าสนใจและทำให้ ผู้เรียนโดยไม่เบื่อหน่าย
2. การ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเร็วยิ่งขึ้น เพราะการ์ตูนช่วยสื่อ ความหมายให้เกิดความเข้าใจได้เร็วขึ้น
3. การ์ตูนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนานและติดตามการสอนของครู โดยตลอด
4. การ์ตูนช่วยผ่อนคลายอารมณ์เครียด ทำให้บทเรียนสนุกสนาน และ นำติดตามโดยไม่เบื่อ

จินตนา ไบกาชุยี (2534 : 60) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนไว้ดังนี้

1. ใช้ภาพการ์ตูนในการโฆษณาชวนเชื่อ เช่น โฆษณาสินค้าทั้งภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์
2. ใช้ภาพการ์ตูนในการวิจารณ์การเมืองหรือสังคมในรูปของการล้อเลียนหรือ เสียดสีโดยไม่ต้องมีคำบรรยายให้ต้องอ่านชื่อยาว เพียงเห็นภาพสามารถเข้าใจได้ดี
3. ใช้ภาพการ์ตูนเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาทั้งภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้าย และแผ่นปลิว เป็นต้น
4. ใช้ภาพการ์ตูนเพื่อประโยชน์ในด้านให้ความบันเทิงและสาระบันเทิง
5. ใช้ภาพการ์ตูนเพื่อทำเป็นของเล่น เช่น ตุ๊กตา หรือหุ่นเชิด

จากประโยชน์ของการ์ตูนดังกล่าว ครูสามารถนำการ์ตูนมาประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาไทยได้ โดยเฉพาะในเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งจะเรียนรู้โดยใช้ สายตาในการจำ ภาพการ์ตูนจะสามารถดึงดูดความสนใจให้มีความรู้สึกรักอยากเรียนมากยิ่งขึ้น และถ้าเป็นการ์ตูนที่ล้อเลียนคนในรูปแบบตลกขบขันแล้ว การ์ตูนจะสามารถดึงดูดความสนใจ ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นครูจึงควรที่จะพิจารณาในการเลือกหรือเขียนการ์ตูน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วิชา และธรรมชาติของผู้เรียนให้มากที่สุด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักรการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สมหมาย บุญญฤทธิ์ (2539 : 12) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่ต้องเตรียมการล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในแต่ ละกลุ่มประสบการณ์ เพื่อให้บรรลุผลของหลักสูตรกำหนด และทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดียิ่งขึ้น

นิยม ทิพจักร (2540 : 11) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความหมายว่า เป็น การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า เพื่อทำการสอนวิชาใดวิชา หนึ่ง เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องมาจากเจตนารมณ์ของหลักสูตร และความพร้อมของผู้เรียนและโรงเรียน

บุรชัย สิริมหาสาคร (2545 : 2) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้แก่ ผู้เรียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง

ณัฐวดี กิจรุ่งเรือง (2545 : 53) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการจัด การเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตร กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้มี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วยการเรียนรู้และระดับบทเรียน

มติ สภามหาวิทยาลัย (2548 : 1) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งของผู้สอนเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มติ สภามหาวิทยาลัย (2548 :7) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆ
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ จุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทาง
3. กำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นรายละเอียดของเรื่องที่จะใช้ในการเรียน การสอนหรือการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพราะเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาสาระนั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนจะต้องบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้
4. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรในขั้นตอนนี้เรานำเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการต่าง ๆ มาใช้
5. กำหนดสื่อการเรียนรู้ เป็นการกำหนดวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอน และผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ ผู้สอนควรพยายามจัดหามาให้ สอดคล้องกับบทเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และ ผู้สอนเกิดความสะดวกในการสอน
6. กำหนดการวัดผลและประเมินผล เป็นการมุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ มากน้อยเพียงใด ต้องวัดทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

7. ระบุแหล่งการเรียนรู้ เป็นการบอกแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้กับผู้เรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนเขียนเสนอแนะไว้ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

9. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ใน 4 หัวข้อสำคัญ คือ ผลการเรียนรู้ ปัญหาที่พบ วิธีการแก้ปัญหา และผลสรุปการแก้ปัญหา

3. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

ฉัตรวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545 : 54) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หรือผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้โดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ แผนการจัดการเรียนรู้ชนิดนี้ จะเป็นการเรียงรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับโดยใช้ความเรียง เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยม แต่มีข้อจำกัดในกรณีที่รายละเอียดอยู่คนละหน้ากัน เนื่องจากยากต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ

ตัวอย่างรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ

แผนจัดการเรียนรู้ที่.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....
 เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

สาระสำคัญ.....

จุดประสงค์.....

เนื้อหาสาระ.....

กิจกรรมการเรียนรู้.....

สื่อการเรียนรู้.....

การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้.....

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง แผนการจัดการเรียนรู้ชนิดนี้เป็นการนำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้มาเขียนลงในตารางภายในหน้าเดียว เพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ แต่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ในการเขียนและภาระในการตีตาราง

ตัวอย่างรูปแบบของแผนจัดการเรียนรู้แบบตาราง

แผนจัดการเรียนรู้ที่ .....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....ภาคเรียนที่...../ปีการศึกษา.....

เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	หมายเหตุ

4. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

เผชิญ กิจระการ (2544 : 46) กล่าวถึง ประสิทธิภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีไว้ว่า ปัจจุบันครูผู้สอนทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างชุดฝึกทักษะต่าง ๆ บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น เมื่อสื่อหรือเทคโนโลยีที่ได้รับการผลิตขึ้นมาแล้วต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษานั้น ก่อนนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อการสอนใด ๆ ที่ไม่ได้ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพ นอกจากจะไม่มั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงคุณภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้ในเชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านของคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย

4.1 การคำนวณประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยี

หลังจากผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่สำคัญคือการหาประสิทธิภาพสื่อที่สร้างขึ้น ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนมีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน คือ

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังนี้

$$CVR = \frac{2N_c}{N} - 1$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล
 N_c แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งนิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ย

ตั้งแต่ 3.50 – 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตาราง ตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ
จึงยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อ และนำไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่ (เผชิญ กิจระการ. 2544 : 47-48)

ตาราง แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและค่าการยอมรับขั้นต่ำ

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ (N of Panelists)	ค่าการยอมรับขั้นต่ำ (Minimum Value of Acceptance)
5	.99
6	.99
7	.99
8	.78
9	.75
10	.62
11	.59
12	.56
13	.54
14	.51
15	.49
20	.42
25	.37
30	.33
35	.31
40	.29

หมายเหตุ ผลการหาวิธีนี้จะไม่นิยมใช้เพราะโอกาสที่ค่าการยอมรับขั้นต่ำของสื่อจะสูง
จนถึงขั้นยอมรับเป็นไปได้ยาก เช่น ถ้าผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จำนวน
4 คน ค่า CVR จะเท่ากับ $\frac{2 \times 4}{5} - 1$ เท่ากับ .6 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ หรือ ถ้ามีผู้เชี่ยวชาญ
8 คน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป 7 คน จะได้ค่า CVR = .75 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์เช่นกัน
(เผชิญ กิจระการ. 2544 : 48)

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียน โปรแกรม ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผู้เรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum x}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนผู้เรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีผู้เรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมดคือ 30 คน แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน ถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่ผู้เรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบคะแนนที่ได้ก่อนการเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ถึงร้อยละ 80 ส่วนตัวเลขที่ผู้เรียนทำเพิ่มขึ้นจาก โดยเทียบกับคะแนนที่ได้ก่อนการเรียน (Pretest)

อธิบายเพิ่มเติมเฉพาะตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) ดังนี้ สมมติผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่า แตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้าผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่า ความแตกต่างของการทดสอบ 2 ครั้งนี้ (ก่อนเรียนกับหลังเรียน) เท่ากับ $85 - 10 = 75$

ดังนั้นค่าของ $E_2 = (75/90) \times 100 = 83.33\%$ ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ ($E_2 = 80$)

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึงผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้าผู้เรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนผู้เรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า ข้อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

จากความหมายของเกณฑ์ทั้ง 4 ความหมาย ผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่าการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เกณฑ์จากความหมายที่ 1 ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลขนัยสำคัญ 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็น

ค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน จะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1/E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนส่วนแนวคิดในการหาประสิทธิภาพที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจนและสามารถวัดได้

2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม

4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนของวัตถุประสงค์ และต้องมีแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบ ไม่ควรน้อยกว่าจำนวนจุดประสงค์

จะเห็นได้ว่า การคำนวณหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนนี้เป็นผลรวมของการหาคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลข (Qualitative) ที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้ ดังนั้น ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ในที่นี้จึงเป็นองค์รวมของประสิทธิภาพ(Efficiency)ในความหมายของการทำในสิ่งที่ถูก (Do the Right Things Done) นั้น หมายถึงการเรียนอย่างถูกต้องตามกระบวนการของการเรียนด้วย CAI และการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในความหมายของการทำสิ่งถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจะนำไปสู่การมีคุณภาพ ซึ่งมักนิยมเรียกรวมกันเป็นที่เข้าใจสั้น ๆ ว่า “ประสิทธิภาพ” ของสื่อการเรียนการสอน (เผชิญ กิจระการ. 2544 : 49-51)

5. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2) ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เน้นกระบวนการ (E_1) กับผลลัพธ์ของสื่อ (E_2) ที่ใช้ เราสามารถหาคุณภาพในอีกแง่มุมหนึ่ง โดยการดูพัฒนาการของผู้เรียน คือพิจารณาว่าก่อนและหลังเรียน ผู้เรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าไร ซึ่งอาจจะพิจารณาได้จาก การคำนวณหาค่า t-test (แบบ Dependent Samples) หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล

(Effectiveness Index : E.I) (เผชิญ กิจกรรมการ และ สมนึก ภัททิยธนี. 2545 : 30-36)

มีรายละเอียดดังนี้

1. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยหาค่า t-test (แบบ Dependent Samples) เป็นการพิจารณาว่าผู้เรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำค่ามาหาค่า t-test (แบบ Dependent Samples) หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ถือว่านักเรียนกลุ่มที่ผู้วิจัย กำลังศึกษามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I) มีสูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ } E.I = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ P_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน

Total แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

หรือสูตรการหาดัชนีประสิทธิผล (E.I) จะเขียนในรูปร้อยละก็ได้ ซึ่งผลการคำนวณจะได้เท่ากับผลการคำนวณจากคะแนนดิบ สูตรเป็นดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

$$\text{หรือ } E.I = \frac{P_2\% - P_1\%}{100 - P_1\%}$$

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับ E.I

1. E.I. เป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่า คะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งมีความหมายว่า ระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่ใช้ไม่มีคุณภาพ

1.1 ถ้าผลสอบก่อนเรียนของผู้เรียนทุกคนได้คะแนนรวมเท่าไรก็ได้ (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) แต่ผลสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคนทำถูกหมดทุกข้อ (ได้คะแนนเต็มทุกคน สรุปได้ว่า ถ้าหลังเรียนผู้เรียนได้คะแนนเต็มทุกคน ค่า E.I. จะเป็น 1.00 เสมอ ไม่ว่าผลการสอบก่อนเรียนจะได้เท่าไรก็ตาม (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) หรือกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในเรื่องที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนตามที่ต้องการ

1.2 ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ค่า E.I. จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ถือว่าการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลว และเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้น เพราะค่า E.I. ค่าหรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอนค่าน้อยกว่าคะแนนก่อนสอนและก่อนจะหาค่า E.I. ต้องหาค่า E_1/E_2 มาก่อน ค่า E_2 คือค่าคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่า E.I. ดังนั้น หากคะแนนหลังสอนค่าน้อยกว่าคะแนนก่อนสอน ค่า E_2 จะไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 การแปลความหมายของค่า E.I. ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไรหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่าหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อยเป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งก็เป็นเรื่องดีและมักจะเป็นลักษณะของผู้เรียนกลุ่มเก่ง สรุปว่า ค่า E.I. ที่เกิดจากผู้เรียนแต่ละกลุ่มไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกัน เพราะไม่ได้เริ่มจากรากฐานของความรู้ที่เท่ากัน ค่า E.I. ของแต่ละกลุ่มก็ควรอธิบายพัฒนาการเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

2. การแปลผลค่า E.I. บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ E.I. ผิดจากความเป็นจริง เช่น E.I. มีค่าเท่ากับ 0.6240 ก็มักจะกล่าวว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 62.40” ซึ่งในความเป็นจริง ค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 เพราะคิดเทียบจากค่าสูงสุดเป็น 100 E.I. จะมีค่า 62.40 จึงควรใช้ข้อความว่า

“ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 (ไม่ใช่แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40)”

3. ถ้าค่าของ E_1/E_2 ของแผนการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อหา E.I. ด้วยพบว่า มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นถึงระดับหนึ่งที่ผู้วิจัยพอใจ หากคำนวณค่าความคงทนด้วยใช้สูตร t-test (Dependent Samples) ดังกล่าวมาแล้วในสูตรที่ 1 ก็ไม่ได้แปลว่าจะมีนัยสำคัญ (เพราะผู้วิจัยคาดหวังว่าหากสื่อหรือแผนการจัดการเรียนรู้เรียนมีคุณภาพ ผลการเรียนหลังสอนเมื่อผ่านไประยะหนึ่ง เช่น ผ่านไป 2 สัปดาห์กับผลการเรียนหลังเรียนจบจะต้องไม่แตกต่างกัน)

ลักษณะเช่นนี้มักจะพบในงานวิจัยบ่อย ๆ คือแผนการเรียนหรือสื่อมีค่า E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ค่า E.I. ก็สูง แต่ผลการทดสอบความคงทนมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหานี้น่าจะมาจากผู้เรียน ไม่ได้ตั้งใจหรือเบื่อหน่ายในการทำข้อสอบอย่างจริงจัง แม้ว่าผู้วิจัยจะมีความรู้สึกว่สื่อหรือแผน ที่ผู้วิจัยใช้จะมีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนมากหรือมีความตรงตรงใจต่อบทเรียนมากเท่าไรก็ตาม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการหาค่าดัชนีประสิทธิผลแล้ว ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้เลือกใช้การหาค่าดัชนีประสิทธิผลดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

พูนศักดิ์ ภูริปริษา (2528 : 66) ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเขียนของเด็กอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าเด็กอนุบาลที่มีความสามารถในการอ่านสูงปานกลางและต่ำ มีความสามารถในการเขียนประโยคแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนอนุบาลที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะมีความสามารถในการเขียนประโยคมากกว่านักเรียนอนุบาลที่มีความสามารถในการอ่านต่ำและปานกลาง ส่วนนักเรียนอนุบาลที่มีความสามารถในการอ่านปานกลางและต่ำมีความสามารถในการเขียนประโยคไม่แตกต่างกัน

สรอายุ บุญญาสุนทรและอื่น ๆ (2535 : 34) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนประโยคของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ก่อนที่นักเรียนจะได้รับการสอนการเขียนประโยคและหลังจากนักเรียนได้รับการสอนการเขียนประโยคโดยใช้ชุดการสอนเขียนประโยคแล้ว นักเรียนมีความสามารถในการเขียนประโยคแตกต่างกัน

วนิดา สุกรโยธิน (2539 : 67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการเขียนประโยคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนกับการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทางหลักภาษา พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนกับการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทางหลักภาษามีความสามารถในการเขียนประโยคแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มานพ กุหาแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนรูปประโยคระหว่างการสอน โดยใช้แผ่นภาพการ์ตูนกับการสอนปกติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความสามารถในการเขียนรูปประโยคระหว่างการสอนโดยใช้แผ่นภาพการ์ตูนกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลักขณา กิจสง (2542 : 50) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาโดยใช้หนังสือเรียนที่ภาพประกอบเป็นภาพเหมือนกับภาพการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสาธิตฯ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายแบ่งกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาโดยหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับหนังสือเรียนที่ใช้การ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรัส จินดาวงศ์ (2545 : 12) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนของนักเรียนหูหนวกชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนต่างกันจะใช้คำนาม คำกริยาแตกต่างกัน การเขียนประโยคจะมีลักษณะการใช้คำง่าย ๆ เป็นประโยคสั้น ๆ และประโยคไม่ซับซ้อน

สมหมาย ปะบุตร (2546 : 91) ศึกษาความสามารถทางการเขียนและความสนใจในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนของกรมวิชาการ มีความสามารถทางการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสนใจในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุไรรัตน์ มาประสพ (2547 : 47) ศึกษาความสามารถในการเขียนประโยคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า ความสามารถในการเขียนประโยคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสูงขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนความสามารถในการเขียนประโยคเพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง 24-28 คะแนน และความสามารถในการเขียนประโยคของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรแก้ว เบญจโชติ รจนา ไชยนาเมืองและสุพรรณนิการ์ ไชยจันทร์ (2547 : 48) ศึกษาผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง กินดี มีสุข ของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้หนังสือการ์ตูน ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนงโย อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยหนังสือการ์ตูนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยภายในประเทศจะพบว่า การใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แต่รายงานการวิจัยส่วนใหญ่เป็นรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กปกติ ซึ่งรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การ์ตูนประกอบการสอนในเรื่องการสอนเขียนประโยคภาษาไทยของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังมีน้อย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โรมิก (จุไรรัตน์ มาประสพ. 2547 : 17; อ้างอิงจาก Romig. 1985 : 778) ได้ศึกษาลักษณะการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเขียนของเด็กคือลีลาของตัวอักษรและประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวกับภาษาของเด็ก ภาษามือมีอิทธิพลต่อการสะกดคำและวิธีการสอนของครูที่มีอิทธิพลเช่นเดียวกัน นอกจากนี้

ยังพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องใช้สายตามากกว่าเด็กปกติในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำและกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ส่วนตัวอักษรที่พิมพ์ครูต้องมีกิจกรรมหลายรูปแบบและมีสื่อหลายชนิด รวมทั้งให้โอกาสเด็กในการใช้ภาษาเขียนเพื่อการสื่อความหมายในหลาย ๆ สถานการณ์

มาดasha (Madasha. 1986 : 3066-A) ได้ศึกษาการเข้าใจความหมายของการ์ตูน เป็นสื่อกลางของนักเรียนชั้นมัธยมที่อ่านออกเขียนได้เพียงเล็กน้อยในมาเลเซีย จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อทราบระดับการตีความหมายจากภาพที่เห็นทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย ซึ่งเป็นภาพชุดใหม่โดยการเลือกภาพจากหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ที่เสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่หลายเชื้อชาติและมีเรื่องขัดแย้งกันในเรื่องเศรษฐกิจและการเมือง พบว่า การตีความจากภาพที่มองเห็นของเด็กยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เพราะว่าการตีความไม่ตรงกับความหมายของภาพ อายุและการรับรู้เป็นส่วนประกอบของการตีความอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อได้วิเคราะห์การลดถอยพบว่า อายุ และความสนใจภาพใหม่ ๆ มีอิทธิพลต่อการตีความ

เฮดดอน (Haydon. 1987 : 1765) ได้ศึกษาภาษาเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับประถมศึกษาที่เรียนกับเด็กปกติ ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการด้านการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นไปอย่างเชื่องช้า ต้องใช้สายตา ด้านการสัมผัส การฟัง (การได้ยินที่หลงเหลืออยู่) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า วิธีการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและประสบการณ์เดิมอีกด้วย

ชู (Chiu. 1995 : 610) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อการให้ข้อมูลด้วยสไลด์เทปการ์ตูนจากสิ่งพิมพ์เรื่อง Lunar New Year in Taiwan พบว่า กลุ่มที่ได้รับข้อมูลจากสไลด์เทปการ์ตูนมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่าที่ได้รับข้อมูลจากการอ่านสิ่งพิมพ์ และเพศหญิงจะมีความคงทนในการเรียนรู้และจำมากกว่าเพศชาย

อิตาโน (Itano. 1996 : 3) ได้ศึกษาการทดสอบทักษะการเขียนของเด็กหูหนวก และเด็กที่มีการได้ยินปกติ ได้สรุปว่า ตั้งแต่ปี 1990 ที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าปัจจุบันมีวิธีการใหม่ๆ ที่ใช้เกณฑ์การเรียนมาเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับเรื่อง ไวยากรณ์ ความเข้าใจ การอ่าน ซึ่งนำมาใช้กับเด็กหูหนวกโดยที่ไม่มีการวิเคราะห์ไปที่เด็กหูหนวกแต่ละคน จึงทำให้การศึกษาเด็กหูหนวกไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากหรือยังเหมือนเดิม แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์การอ่านและภาษาเขียนของเด็กหูหนวกไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

บราวน์ (Brown. 1997 : 113) ได้วิจัยการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา โดยครูจัดมุมการ์ตูนไว้บนแผ่นป้ายสำหรับในห้องเรียน นักเรียนจะเลือกตัดการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร มาติดที่มุมดังกล่าวพร้อมอธิบายที่เป็นจุดเด่นของภาพ และคัดไปติดที่ป้ายพิเศษ วิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจจุดสำคัญของภาพการ์ตูนในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ซึ่งช่วยสะท้อนเหตุการณ์ในปัจจุบันของประเทศชาติและโลกได้ดี มีความรู้กว้างขวาง ท้นต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เด็กส่วนใหญ่ชอบและให้ความสนใจต่อกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นอย่างมาก ทั้งผู้จัดและคนอ่านด้วย

บราวน์-ลีเวย์ ชารอน (Brown-levey Sharon . 2004 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของพ่อแม่ในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสารของเด็กหูหนวก พบว่า พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในพัฒนาทางด้านภาษาของลูกหูหนวก ซึ่งโดยธรรมชาติแล้ว พ่อแม่ใช้ภาษาในการสื่อสารกับลูกตั้งแต่เด็กเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างพ่อแม่และลูก เด็กหูหนวกส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาพูดได้คือ พ่อแม่ก็ไม่สามารถเข้าถึงการสื่อสารกับลูก ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะสื่อสารกับพ่อแม่ได้ เด็กหูหนวกจะมีข้อจำกัดในการใช้ภาษามีความล่าช้าในการจำคำศัพท์ และความรู้กว้างๆ ดูเหมือนว่าจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในภายหลัง การพัฒนาทางด้านภาษาของเด็กหูหนวกจะต้องอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่างภาครัฐ องค์กรครอบครัวของคนพิการ และสังคมของคนหูหนวก ในการพัฒนาภาษาให้กับเด็กหูหนวก

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความสามารถในการรับรู้ เรียนรู้ และจำคำได้ดีโดยการรับรู้ทางสายตา และมีลักษณะการเขียน โดยใช้คำง่าย ๆ เป็นคำที่เด็กรู้จักและเข้าใจก่อนเขียนเป็นประโยคสั้นๆ มีการใช้คำฟุ่มเฟือยและเขียนซ้ำ ๆ กัน คำที่เขียนในประโยคมักจะเรียงผิดหลักไวยากรณ์ และการนำการ์ตูนมาประกอบการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการ์ตูนเป็นสิ่งเร้าที่ดี สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักเรียนได้ดี และสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี